

Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра економіки та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ

 Н. Л. Замкова

26 06 2020

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

BUSINESS ECONOMICS

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»	/ Bachelor
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	/ Social and behavioral sciences
Спеціальність	051 «Економіка»	/ Economy
Спеціалізація / Освітня програма	«Економіка підприємства» / «Економіка бізнесу»	/ Business economics

Розробник: Богацька Н.М., канд.екон.наук, доцент

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» - Гарбар В.А., канд.екон.наук., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин

Гарант освітньої програми «Економіка бізнесу» - Супрун С.Д., канд.екон.наук., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин 11 березня 2020 р. пр. № 04; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 05 травня 2020 р. пр. № 5 та засіданні вченої ради інституту 26 червня 2020 р. пр. № 6..

Рецензенти:

внутрішній рецензент: Кульганік О.М., к.е.н., доцент
зовнішній стейкхолдер: Щерба Б.О., головний бухгалтер ТОВ
«АНВАДЕКС»

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 02.07.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 3,49.
Обл.-вид. арк. 2,85. Тираж 5. Зам. № 107.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення дисципліни.

Формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних економічних знань щодо аналізу та планування важливих показників господарської діяльності підприємств з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування.

Результати навчання вивчення дисципліни її місце в освітньому процесі.

Результатом вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти до опанування знань щодо уявлення сутності підприємства; висвітлення принципів планування діяльності підприємства, а також обсягів виробництва та реалізації продукції; з'ясування форм і методів організації праці; ознайомлення із формами матеріально-технічного забезпечення підприємства; управління основними засобами; формування уявлення про поточні витрати та фінансові результати підприємства; розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у роботі; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення питань з економічної діяльності підприємства.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для освітньої програми «Економіка підприємства» є формування комплексу компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні завдання і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення в сфері бізнес-діяльності чи у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та реалізації інноваційних рішень в умовах невизначеності, застосування інноваційних технологій та новітніх програмних продуктів.

- загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

- фахові компетентності:

- ФК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
- ФК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
- ФК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
- ФК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ФК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- ФК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- ФК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоуних відносин.
- ФК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
- ФК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- ФК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- ФК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- ФК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- ФК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» полягають:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для освітньої програми «Економіка бізнесу» є формування комплексу компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

- загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- фахові компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» полягають:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні нормативних дисциплін, як «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Критерії оцінювання результатів навчання.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів поточного контролю у співвідношенні 80:20, де 80 - максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття	СРС	
1	2	3	4	6	7
I семестр					
Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин	9	2	2	5	УО, УД
Тема 2. Цільові характеристики діяльності підприємства	9	2	2	5	УО, Т, УД
Тема 3. Планування діяльності підприємства	9	2	2	5	УО, УД
Тема 4. Економічні характеристики продукції підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 5. Виробнича програма підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 6. Виробнича потужність підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 7. Ресурсний потенціал підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 8. Трудові ресурси підприємства	13	4	4	5	УО, РЗ
Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства	13	4	4	5	УО, РЗ
Тема 10. Інноваційна діяльність підприємства	9	2	2	5	УО
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	9	2	2	5	УО, Т, РЗ
Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства	9	2	2	5	УО, Т, РЗ
Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 14. Капітал та фінансові ресурси підприємства	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 15. Ефективність діяльності підприємства та методичні засади її оцінювання	9	2	2	5	УО, РЗ
Тема 16. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	9	2	2	5	УО, РЗ

Тема 17. Конкуентоспроможність підприємства	9	2	2	5	УО,РЗ
Тема 18. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	9	2	2	5	УО, КТ
Тема 19. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	10	2	2	6	УО
Підсумковий контроль					екзамен
Всього за семестр	180/6	42	42	96	
II семестр					
Тема 1. Природа торгівлі як сфера товарного обігу та виду економічної діяльності, її роль у забезпеченні суспільного розвитку	10	2	2	6	УО, УД
Тема 2. Економічна характеристика роздрібної торгівлі	10	2	2	6	УО, Т, УД
Тема 3. Економічна характеристика оптової торгівлі	10	2	2	6	УО, УД
Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі	10	2	2	6	УО, УД
Тема 5. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку	10	2	2	6	УО, Т, УД
Тема 6. Суб'єкти торговельної діяльності та організаційно-економічні умови їх діяльності	10	2	2	6	УО, УД
Тема 7. Товарооборот торговельного підприємства	14	4	4	6	УО,РЗ
Тема 8. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства	14	4	4	6	УО,РЗ
Тема 9. Трудові ресурси торговельного підприємства	10	2	2	6	УО,РЗ
Тема 10. Майнові ресурси (активи) торговельного підприємства	14	4	4	6	УО,РЗ
Тема 11. Фінансові ресурси (капітал) торговельного підприємства	14	4	4	6	УО,РЗ
Тема 12. Поточні витрати торговельного підприємства	14	4	4	6	УО,РЗ
Тема 13. Доходи торговельного підприємства	10	2	2	6	УО,РЗ

Тема 14. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства	10	2	2	6	УО,РЗ
Тема 15. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства	20	4	4	12	УО,РЗ
Підсумковий контроль					екзамен
Всього за семестр	180/6	42	42	96	
Всього	360/12	84	84	192	

Умовні позначення:

УО- усне опитування;

Т – тестування;

РЗ – розв'язок задач;

КТ – комп'ютерне тестування;

ІЗ – індивідуальне завдання;

УД – участь у дискусії;

ІІ – іспит письмовий.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин

Підприємство як господарюючий статутний суб'єкт. Напрями його діяльності та права у сфері планування, управління ресурсами, розпорядження доходами і прибутками.

Підприємство як об'єкт купівлі-продажу. Вартість майна та вартість підприємства, методи їх визначення.

Елементи зовнішнього середовища функціонування підприємства: інфраструктура ринку, що обслуговує підприємство, її характеристика (торгово-посередницька, виробнича, фінансово-кредитна, науково-інформаційна тощо). Організаційно-економічні умови функціонування підприємства. Поняття економічного суверенітету, самоокупності, рентабельності, самофінансування.

Конкурентне ринкове середовище підприємства. Поняття інтенсивності конкуренції. Методичні підходи до визначення інтенсивності конкуренції на базі ринкових часток підприємств-конкурентів. Поняття межі конкурентного ринку. Фактори, що впливають на визначення межі конкурентного ринку. Види конкурентних протиріч, визначення та класифікація конкурентів. Негативні та позитивні чинники наявності конкурентів на ринку. Конкурентна політика підприємства.

Економічні обмеження створення та діяльності підприємства.

Механізм державного регулювання діяльності підприємства. Пряме державне регулювання діяльності підприємства та його механізм. Економічне регулювання та його важелі.

Класифікація підприємств та характеристика їх видів. Економічні особливості різних видів підприємств.

Тема 2. Цільові характеристики діяльності підприємства

Мета функціонування підприємства на ринку. Поняття головної цілі підприємства. Класифікація цілей та вимоги до їх формування. Стратегічні та тактичні цілі, їх характеристика та особливості реалізації. Залежність цілей господарювання від стадій життєвого циклу. Дерево цілей, його побудова та зміст. Прибуток як цільова функція діяльності підприємства на ринку. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Метод визначення «точки беззбитковості», «точки ліквідації», «зони збитковості та прибутковості».

Тема 3. Планування діяльності підприємства

Планування як процес. Його необхідність та доцільність в ринкових умовах.

Принципи планування та їх характеристики. Поняття плану, класифікаційні ознаки та види планів. Система планів економічного та соціального розвитку підприємств, їх зміст. Методи планування, їх характеристики та умови раціонального застосування.

Стратегічне планування, його відмінність від традиційного планування та обмеження у використанні. Поняття стратегії підприємства.

Організаційно-економічні передумови обґрунтування стратегії підприємства: аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємств, визначення цілей діяльності підприємства та їх пріоритетності.

Розробка варіантів стратегії. Критерії оцінки їх якості на основі наявного ресурсного забезпечення, глибини обґрунтування, ступеня важливості потенційного результату, ймовірності його досягнення. Діагностика поточної реалізації обраної стратегії: визначення ступеня реалізації стратегії; розробка варіантів її адаптації до діючих умов конкурентного середовища.

Тема 4. Економічні характеристики продукції підприємства

Загальна характеристика продукції, яку виробляє та реалізує підприємство. Класифікація продукції підприємства. Поняття «номенклатура продукції» та «асортимент» продукції, що виробляється підприємством; державний класифікатор продукції та послуг.

Методи вимірювання продукції підприємства. Вартісна оцінка продукції. Сутність, показники та методи вимірювання якісного складу продукції. Конкурентоспроможність продукції (послуг); сутність і чинники, що її визначають, система її забезпечення. Методика оцінювання конкурентоспроможності продукції.

Тема 5. Виробнича програма підприємства

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Основні розділи виробничої програми. Класифікація видів продукції підприємства за ступенем готовності, характером об'єкта виробництва, особливостями використання, напрямом збуту.

Методи вимірювання та показники обсягу діяльності підприємства, їх специфіка по галузях господарювання. Показники виробничої програми: товарна, валова, чиста, умовно-чиста, нормативно-чиста, реалізована продукція. Поняття внутрішньозаводського та валового обороту. Взаємозв'язок між показниками, методика розрахунку, характер використання. Інформаційне забезпечення розробки виробничої програми.

Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми підприємства.

Фактори, що визначають обсяг виробництва продукції, та їх урахування при формуванні виробничої програми.

Системи та методи планування виробничої програми підприємства. Основні фази процесу планування. Методи планування, визначення необхідного та можливого обсягів виробничої програми підприємства.

Умови оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі. Методичні підходи до оптимізації виробництва у середовищі, критерії оптимізації. Методи і показники оптимального визначення варіантів виробничої програми. Умови забезпечення виконання виробничої програми підприємства.

Управління обсягами реалізації продукції підприємства, залишками готової продукції.

Оперативне виробниче планування обсягів, ритмічності виробництва та реалізації продукції.

Тема 6. Виробнича потужність підприємства

Поняття «виробнича потужність підприємства», «виробнича потужність структурних підрозділів», окремих ланок виробництва, основного виду обладнання. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства.

Фонд часу роботи обладнання, методика визначення корисного часу роботи обладнання.

Системи та методи визначення потужності підприємства. Специфіка розрахунку виробничої потужності у різних галузях економіки.

Динамічні показники виробничої потужності: вхідна, вихідна, середньорічна виробнича потужність. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускну здатності підприємства.

Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Тема 7. Ресурсний потенціал підприємства

Поняття економічних ресурсів та ресурсного потенціалу підприємства. Складові частини ресурсного потенціалу, їх характеристики та взаємозв'язок у процесі виробництва. Особливості ресурсного потенціалу підприємств різних галузей економіки. Взаємозв'язок окремих елементів ресурсного потенціалу підприємства.

Оптимальне співвідношення ресурсів. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу. Поняття ефективності використання ресурсів підприємства. Показники рентабельності та ресурсовіддачі. Проблеми вартісної оцінки трудових ресурсів підприємства. Чинники, що обумовлюють рівень ефективності використання ресурсів. Основні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Тема 8. Трудові ресурси підприємства

Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. Принципи формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів.

Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. Методи нормування витрат праці на підприємстві.

Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика.

Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. Тарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці.

Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві.

Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства.

Зміст плану по праці і порядок його розробки. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. планування загального фонду оплати праці. Методи розрахунку фонду оплати праці.

Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства

Сутність та класифікація майнових ресурсів підприємства. Засоби виробництва: їх економічний зміст, характеристика складу. Засоби праці як фактор виробництва та фактор капіталу, взаємозв'язок між ними. Особливості формування засобів праці в умовах ринкової економіки.

Поняття основних засобів підприємства як елемента матеріальних ресурсів. Характеристика складу основних засобів за різними класифікаційними ознаками. Оцінка основних засобів: первісна, поновлена, залишкова вартість. Поняття ліквідаційної вартості.

Фізичний та моральний знос основних засобів. Причини морального зносу та їх характеристика. Економічна природа амортизації основних засобів. Види амортизації, їх характеристика та призначення у відтворювальному процесі. Показники, що характеризують стан та рух основних засобів. Методи розрахунку середньорічної вартості основних фондів, коефіцієнти оновлення та вибуття, здатності основних засобів.

Ефективність використання основних засобів: поняття та критерії оцінки. Показники, що характеризують використання основних засобів, їх зміст та методика розрахунку. Аналіз ефективності використання основних засобів. Фактори, що обумовлюють рівень ефективності використання основних засобів та шляхи її підвищення.

Відтворення основних фондів підприємства, умови та форми здійснення.

Порядок та етапи планування основних засобів. Вихідні передумови та методи планування розвитку основних засобів підприємства за видами та формами відтворення.

Сутність та класифікація оборотних засобів підприємства. Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. Склад матеріальних ресурсів і їх характеристика. Зміст плану матеріально-технічного забезпечення. Збалансування розміру потреби в ресурсах і джерел її забезпечення. Планування матеріально-технічного забезпечення, його взаємозв'язок із фінансовими можливостями і стратегією розвитку підприємства.

Поняття оптимальної партії постачання та регламенту поставки. Критерії оптимізації партії постачання та обґрунтування її обсягу.

Планування потреби підприємства в матеріальних ресурсах за елементами: основні матеріали, допоміжні матеріали, комплектуючі, паливо і електроенергія, інструменти, тара та інше.

Норми витрат як основа визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Види норм і їх характеристика. Методи розробки норм витрат.

Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх необхідність та призначення. Класифікація виробничих запасів. Показники, що характеризують виробничі запаси, та методика їх розрахунку. Нормування виробничих запасів як важливий етап управління ними. Методи нормування виробничих запасів (сировини та матеріалів, інвентарю та швидкозношуваних предметів праці, інструменту, комплектуючих та ін.). Планування потреби підприємства у виробничих запасах.

Тема 10. Інноваційна діяльність підприємства

Науково-технічний прогрес як основа розвитку та інтенсифікації виробництва. Основні напрями науково-технічного прогресу. Автоматизація та механізація виробництва, показники оцінки їх рівня.

Ефективність науково-технічного прогресу. Методика розрахунку ефективності НТП.

Економічний ефект від впровадження заходів НТП. Методика визначення економічного ефекту, соціальних та економічних результатів впровадження заходів науково-технічного прогресу.

Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

Сутність понять «витрати», «поточні витрати підприємства», «собівартість продукції, послуг та робіт». Взаємозв'язок та взаємообумовленість ресурсів і поточних витрат підприємства.

Класифікація поточних витрат підприємства за місцем виникнення витрат, функціональним призначенням, економічними елементами, способом перенесення на вартість продукції, рівнем еластичності від обсягів виробництва, ступенем однорідності, періодами, за принципами організації управління. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки.

Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення.

Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства, собівартість продукції та послуг, шляхи їх економії на підприємстві. Поняття та призначення центрів відповідальності за розмір витрат.

Собівартість окремих видів продукції. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг. Методи калькулювання собівартості. Нормативна калькуляція як метод визначення планової собівартості продукції (послуг, робіт тощо). Порядок віднесення витрат на собівартість окремих видів продукції. Розрахунок планової калькуляції. Особливості калькулювання продукції на підприємствах окремих галузей.

Кошторис витрат виробництва - поняття, склад. Послідовність розрахунку витрат виробництва. Собівартість товарної продукції. Методика складання зведеного кошторису витрат виробництва.

Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. Фактори, що обумовлюють рівень витратомісткості продукції, робіт, послуг підприємства.

Методи планування поточних витрат підприємства. Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Виявлення резервів оптимізації поточних витрат підприємства.

Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами.

Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства

Сутність доходів підприємства, їх призначення, склад та джерела утворення. Механізм утворення доходів від звичайної діяльності, доходів від надзвичайних подій

Доходи від операційної діяльності підприємства. Формування доходів (виручки) від реалізації продукції (товарів, послуг, інших активів), інших операційних доходів. Фактори, що впливають на доходи від операційної діяльності. Вплив обсягів виробництва, асортиментної та цінової політики підприємства на утворення доходів від операційної діяльності.

Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності підприємств. Інші доходи від звичайної діяльності підприємства.

Місце доходів у системі показників, що характеризують стан та розвиток підприємства. Чинники, що визначають розмір доходів різних галузей економіки. Резерви підвищення доходів.

Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції: сутність, цілі та етапи розроблення. Характеристика ціноутворюючих факторів. Методи ціноутворення. Оцінка можливостей та обґрунтування умов диференціації цін на продукцію підприємства. Напрями забезпечення ефективності цінової політики.

Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, факторів, що обумовлюють їх формування. Методи обґрунтування плану-прогнозу доходів в окремих галузях економіки. Системи та методи внутрішнього контролю за доходами підприємства.

Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства

Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела утворення.

Види та класифікація прибутку. Механізм утворення валового прибутку, фінансових результатів від операційної діяльності, фінансової та інвестиційної діяльності, фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування, чистого прибутку.

Показники прибутку та рентабельності, фактори, що впливають на рентабельність діяльності підприємства.

Система організаційного забезпечення управління прибутком підприємства. Інформаційна база аналізу прибутку. Системи та методи аналізу прибутку та прибутковості діяльності підприємства. Оцінка достатності прибутку підприємства.

Методика обґрунтування прибутку на плановий період.

Механізм розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Системи та методи внутрішнього контролю за прибутком.

Тема 14. Капітал та фінансові ресурси підприємства

Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства. Відмітні характеристики підприємства, що визначають особливості формування його фінансових ресурсів. Кругообіг фінансових ресурсів підприємства в перебігу формування його капіталу.

Капітал як складова ресурсів підприємства: характеристика з позицій різних підходів та принципи його формування. Сутнісні характеристики капіталу підприємства. Класифікація видів капіталу підприємства.

Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмінні особливості. Особливості формування залежно від основних характеристик підприємства.

Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмінні особливості. Особливості формування залежно від основних характеристик підприємства.

Кредитування як механізм формування позикового капіталу підприємства: поняття, принципи, завдання. Особливості, форми та інструменти банківського та небанківського кредитування підприємства.

Аналіз капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи та основні методи. Показники оборотності, рентабельності, маневреності капіталу та фінансової стійкості підприємства. Поняття та оцінка вартості і оптимальності структури капіталу підприємства. Економічна додана вартість та особливості її оцінювання. Поняття та методичні підходи до оцінювання ефекту фінансового важеля.

Планування обсягу та структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи. Фактори, які визначають особливості планування капіталу підприємства.

Резерви зростання обсягу, ефективності формування та використання капіталу підприємства.

Тема 15. Ефективність діяльності підприємства та методичні засади її оцінки

Поняття ефективності діяльності підприємства. Показники та критерії ефективності. Система показників ефективності. Основні і допоміжні показники ефективності. Види ефективності діяльності підприємства: класифікація та характеристика.

Методичні засади оцінювання ефективності діяльності підприємства. Критерії ефективності діяльності підприємства. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності підприємства.

Розвиток концепції оцінювання результатів діяльності підприємства. Ефективність, результативність та економічність в системі оцінки успішності діяльності підприємства.

Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової.

Тема 16. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки

Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його оцінки. Класифікація видів фінансово-майнового стану підприємства. Основні елементи, що визначають фінансово-майновий стан підприємства.

Характеристика основних елементів фінансового стану підприємства. Сутність та класифікація платоспроможності підприємства, показники її оцінки. Поняття ліквідності активів та ліквідності балансу підприємства. Сутність та класифікація фінансової стійкості підприємства, умови її забезпечення. Система абсолютних та відносних показників оцінки фінансової стійкості підприємства. Ділова активність підприємства: сутність та показники оцінки. Майновий стан підприємства: сутність та показники оцінки. Сутність рентабельності підприємства та моделі її оцінки. Позиція підприємства на ринку цінних паперів та показники, що її характеризують.

Методи оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. Експрес- та фундаментальна діагностика фінансово-майнового стану підприємства.

Поняття інтегрального оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. Вимоги до інтегрального оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. Методичні підходи до інтегрального оцінювання фінансово-майнового стану підприємства.

Тема 17. Конкурентоспроможність підприємства

Поняття конкурентоспроможності підприємства та продукції, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість. Конкурентні переваги як базис формування конкурентоспроможності підприємства. Показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства за напрямками його діяльності: виробничої, організаційно-управлінської, кадрової.

Методи узагальнюючої оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Часткові показники конкурентоспроможності та їх характеристика.

Інформаційне забезпечення оцінки конкурентоспроможності підприємства. Визначення підприємств-конкурентів. Напрями та об'єкти оцінювання конкурентоспроможності підприємства.

Прогнозування рівня конкурентоспроможності та умов його досягнення. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 18. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства

Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності підприємства. Типологія процесів розвитку. Основні передумови мотивації підприємства до розвитку. Еволюційна та революційна форми розвитку підприємств. Основні моделі розвитку підприємства.

Поняття життєвого циклу підприємства та основні його етапи.

Загальна характеристика методичних підходів до управління процесами розвитку підприємства.

Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств (організацій) та об'єднань. Взаємозв'язок між концепціями розвитку підприємства та моделями трансформації підприємств у процесі їхнього розвитку.

Розроблення і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємства. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації суб'єктів господарювання. Вітчизняний і зарубіжний досвід трансформації та реструктуризації підприємств.

Тема 19. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

Економічна безпека підприємства: сутність, її місце та роль в забезпеченні життєздатності підприємства. Загроза як форма вираження протиріч між інтересами підприємства та зовнішнім середовищем його функціонування. Класифікація загроз.

Складові економічної безпеки підприємства. Головна мета та функціональні цілі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

Система забезпечення економічної безпеки підприємства та її елементи. Головна мета, функціональні цілі та принципи формування системи безпеки підприємства. Елементи системи економічної безпеки підприємства.

Програма забезпечення економічної безпеки підприємства: поняття та типовий формат.

Банкрутство як результат розгортання кризових явищ в діяльності підприємства. Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Види банкрутства підприємства. Інститут банкрутства: сутність, цілі та завдання.

Процедура розгляду та прийняття рішення у справі про банкрутство підприємства. Ліквідаційна процедура: порядок та організаційно-фінансові умови її проведення. Санація підприємства як інструмент протидії кризовим явищам: умови, форми та інструменти її проведення.

II семестр

Тема 1. Природа торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності, її роль у забезпеченні суспільного розвитку

Сутність торгівлі та торговельної діяльності. Економічні передумови виникнення та розвитку торгівлі. Торгівля як форма товарного обігу. Функції торгівлі. Принципи здійснення торговельної діяльності.

Місце торгівлі в розвитку товарно-грошових відносин в умовах ринку. Взаємозв'язок торгівлі з фінансово-кредитною та грошовою системами. Роль торгівлі в забезпеченні зайнятості населення країни, формуванні державного та місцевих бюджетів.

Торгівля як процес та галузь господарювання. Товар і послуга як об'єкти торгівлі. Сутність та особливості послуг. Види послуг. Класифікація послуг за ознаками. Роль послуг у розвитку торгівлі.

Тема 2. Економічна характеристика роздрібною торгівлі

Сутність, значення та функції роздрібною торгівлі. Основні форми роздрібною торгівлі. Товари як об'єкти торгівлі та їх класифікація. Послуги як об'єкти торгівлі, їх класифікація.

Показники, що характеризують стан розвитку роздрібною торгівлі. Соціально-економічна характеристика роздрібною товарообороту. Класифікація форм та видів роздрібною товарообороту.

Роздрібна торгівля як об'єкт державного спостереження та регулювання. Фактори, що визначають тенденції та перспективи розвитку роздрібною торгівлі.

Механізм ціноутворення в роздрібною торгівлі.

Поняття та методичні підходи до оцінювання економічної та соціальною ефективності здійснення роздрібною торгівлі.

Тенденції та проблеми розвитку роздрібною торгівлі в Україні.

Тема 3. Економічна характеристика оптовою торгівлі

Сутність та функції оптовою торгівлі. Економічні засади функціонування окремих типів оптових посередників. Біржова торгівля, її особливості. Специфіка функціонування товарної біржі.

Збутова діяльність товаровиробників: механізм та організаційні форми здійснення. Фірмова торгівля. Особливості формування товаровиробниками відпускних цін на товари.

Показники, що характеризують розвиток оптовою торгівлі. Оптовий товарооборот та його складові. Оптова торгівля як об'єкт державного спостереження та регулювання. Державне статистичне спостереження за розвитком оптовою торгівлі.

Особливості формування оптових цін та плати за посередницькі послуги. Методика оцінювання доцільності (економічної ефективності) участі посередників у каналі товаророзподілу. Тенденції та проблеми розвитку оптовою торгівлі в Україні.

Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі

Поняття та роль зовнішньої торгівлі. Основні форми зовнішньої торгівлі: експорт, імпорт, прикордонна, зустрічна. Класифікація зовнішньоторговельних операцій.

Об'єкти зовнішньої торгівлі та їх класифікація. Міжнародна товарна номенклатура. Митна номенклатура товарів та послуг. Міжнародна торгівля послугами.

Суб'єкти здійснення зовнішньої торгівлі та специфічні вимоги до них.

Економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі. Зовнішньоторговельний контракт: сутність, економічні передумови та результати укладення. Особливості здійснення розрахунків у зовнішній торгівлі.

Особливості формування цін у зовнішній торгівлі. Поняття зовнішньоторговельних та світових цін: особливості обчислення, сфера використання. Методика обчислення митної, експортної, імпортної вартості та ціни товарів.

Чинники, що визначають тенденції та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі. Кон'юнктура світового ринку. Показники, що характеризують розвиток зовнішньої торгівлі. Державне статистичні спостереження за розвитком зовнішньої торгівлі.

Ефект та економічна ефективність зовнішньої торгівлі: сутність та методика оцінювання. Бюджетна ефективність імпорту та експорту товарів. Стан та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України

Тема 5. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку

Ринок споживчих товарів та особливості його розвитку в сучасних умовах. Види товарних ринків.

Основні елементи (рушійна сила) споживчого ринку: попит на споживчі товари; пропозиція споживчих товарів; ціна на споживчі товари; конкуренція на споживчому ринку.

Поняття товарної пропозиції споживчих товарів. Джерела та механізм формування товарних ресурсів предметів споживання. Баланси ресурсів споживчих товарів, їх роль у прогнозуванні та регулюванні розвитку торгівлі. Роль національного виробництва та імпорту у формуванні пропозиції споживчих товарів в Україні. Проблема підтримання та сприяння діяльності національного товаровиробника.

Споживання і потреби, їх сутність та економічна характеристика. Споживчий попит як форма прояву потреби та елемент ринку. Чинники, що зумовлюють обсяги та структуру попиту на споживчі товари.

Інструменти державного регулювання споживання та купівельної спроможності населення. Баланс доходів та витрат населення (домогосподарств) як основа прогнозування обсягу попиту на споживчі товари та послуги. Місткість ринку та методика її визначення. Соціально-економічний портрет українського споживача. Основні тенденції розвитку споживання та формування споживчого попиту в Україні.

Поняття кон'юнктури ринку та методичні засади її оцінювання. Стан конкуренції на споживчому ринку та чинники, що його зумовлюють. Методи оцінювання рівня конкуренції.

Роль торгівлі в забезпеченні розвитку споживчого ринку. Торгівля як сфера прояву інтересів виробника і споживача. Вплив торгівлі на формування раціональних потреб споживачів. Напрями та форми вдосконалення взаємовідносин торгівлі та виробництва.

Інфраструктура споживчого ринку та її роль у забезпеченні його розвитку. Торгівля як елемент інфраструктури споживчого ринку. Характеристика та види торговельної інфраструктури.

Показники розвитку торговельної інфраструктури. Тенденції розвитку торговельної інфраструктури в Україні та основні чинники їх визначення. Оцінювання потреби в розвитку торговельної інфраструктури та матеріально-технічної бази внутрішньої торгівлі.

Тема 6. Суб'єкти торговельної діяльності та організаційно-економічні умови їх діяльності

Типологія суб'єктів торговельної діяльності за класифікаційними ознаками. Поняття «торговельний оператор», «торговельна мережа».

Особливості створення та економічні засади функціонування торговельних підприємств в Україні. Чинники вибору форми власності та організаційно-правової форми діяльності торговельних підприємств.

Права та обов'язки суб'єктів торговельної діяльності. Механізм державного впливу на суб'єкти торговельної діяльності в Україні та напрями його вдосконалення.

Економічні умови функціонування торговельних підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування. Напрями та види діяльності торговельного підприємства.

Тема 7. Товарооборот торговельного підприємства

Товарооборот як показник діяльності торговельного підприємства. Показники, що характеризують товарооборот торговельного підприємства, та методика їх обчислення.

Методи аналізу обсягу та структури товарообороту торговельного підприємства. Кількісне оцінювання чинників зміни обсягу та структури товарообороту, аналіз межі безпеки діяльності підприємства.

Передумови та порядок розроблення плану товарообороту торговельного підприємства. Послуги як чинник збільшення товарообороту.

Поняття та методичні підходи до визначення необхідного, можливого та ресурсного забезпеченого обсягу товарообороту підприємства. Оцінювання критичних обсягів діяльності торговельного підприємства: точки беззбитковості та цільової рентабельності.

Методика планування та регулювання товарно-групової структури товарообороту торговельного підприємства.

Тема 8. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства

Поняття та класифікація товарних запасів торговельного підприємства. Показники, що характеризують обсяги товарних запасів. Чинники, що зумовлюють обсяги та швидкість обертання товарних запасів.

Методи аналізу товарних запасів торговельного підприємства. Мета, порядок нормування та планування товарних запасів. Поняття норми та нормативу товарних запасів. Методи нормування товарних запасів: сутність, переваги та недоліки.

Системи контролю за рухом товарних запасів. Передумови та основні етапи формування товарного забезпечення обороту торговельного підприємства.

Обґрунтування необхідного обсягу надходження товарів. Поняття товарного балансу та методика його розроблення. Визначення планового обсягу закупівлі товарів. Оцінювання ефективності комерційних угод із закупівлі товарів.

Тема 9. Трудові ресурси торговельного підприємства

Трудові ресурси торговельного підприємства та характеристика їх видів. Принципи та завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Чинники впливу на формування трудових ресурсів.

Продуктивність праці: поняття, показники та методи оцінювання. Чинники, що зумовлюють рівень та можливості підвищення продуктивності праці на торговельному підприємстві.

Форми мотивації праці. Методи стимулювання праці. Системи оплати праці та їх характеристика.

Методичні інструменти аналізу чисельності працівників та фонду оплати праці підприємства.

Зміст плану з праці та порядок його розроблення. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах. Методи планування фонду оплати праці.

Шляхи раціоналізації витрат у складі фонду оплати праці підприємства

Тема 10. Майнові ресурси (активи) торговельного підприємства

Сутність активів торговельного підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення його діяльності. Класифікація активів підприємства. Особливості складу активів торговельного підприємства.

Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів.

Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. Методичні інструменти оцінювання стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства.

Оборотні активи торговельного підприємства: економічна сутність та класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів як складової ресурсів підприємства. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів торговельного підприємства. Сутність і методика оцінювання операційного та фінансового циклів підприємства.

Методичні інструменти аналізу активів підприємства. Обґрунтування планового обсягу активів підприємства: завдання, етапи, методи. Резерви прискорення оборотності активів підприємства

Тема 11. Фінансові ресурси (капітал) торговельного підприємства

Фінансові ресурси торговельного підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства.

Сутність та класифікація капіталу підприємства. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості.

Методичні інструменти аналізу капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи.

Планування обсягу та структури капіталу підприємства: сутність, етапи, методи. Резерви збільшення капіталу торговельного підприємства.

Тема 12. Поточні витрати торговельного підприємства

Економічна природа поточних витрат торговельного підприємства. Взаємозв'язок ресурсів та витрат торговельного підприємства. Класифікація поточних витрат торговельного підприємства. Поточні витрати та їх складові: собівартість, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати.

Витрати обігу як основна складова поточних витрат у торгівлі. Показники, що характеризують поточні витрати та витрати обігу торговельного підприємства, особливості їх розрахунку в торгівлі та її підгалузях.

Чинники, що зумовлюють обсяг та рівень поточних витрат (витрат обігу) торговельного підприємства. Основні напрями економії та раціоналізації поточних витрат у торгівлі.

Методика аналізу поточних витрат торговельного підприємства. Методи обґрунтування плану витрат обігу торговельного підприємства загалом та за окремими групами витрат. Особливості калькулювання собівартості послуг.

Тема 13. Доходи торговельного підприємства

Економічна сутність доходів торговельного підприємства та характеристика їх складу. Класифікація доходів торговельного підприємства залежно від напрямів діяльності, підходів до оцінювання.

Джерела утворення доходів торговельного підприємства. Послуги як джерело формування доходів торговельного підприємства. Комерційний дохід від реалізації товарів як основна складова доходів торговельного підприємства. Вплив цінової політики підприємства на формування комерційного доходу від реалізації товарів.

Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційного доходу від реалізації товарів торговельного підприємства; методика його розрахунку.

Чинники впливу на формування обсягу та складу комерційного доходу від реалізації товарів. Основні резерви збільшення доходів торговельного підприємства за видами діяльності.

Методи аналізу та планування обсягу доходів торговельного підприємства. Поняття можливого та необхідного обсягів доходів, методичні підходи до їх визначення. Умови прийняття розробленого плану доходів.

Тема 14. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства

Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Сутність, функції, значення та джерела утворення прибутку. Механізм формування чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності.

Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій. Резерви збільшення прибутку торговельного підприємства: поняття, класифікація, методика оцінювання.

Системи оподаткування торговельного підприємства: звичайна та спрощена. Аналіз та планування податкових платежів. Резерви оптимізації податкового навантаження. Планування формування та розподілу чистого прибутку торговельного підприємства.

Тема 15. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства

Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінювання діяльності підприємства. Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики. Методичні засади оцінювання ефективності діяльності підприємства. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності торговельного підприємства.

Напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства. Сутність конкурентоспроможності підприємства. Чинники, що визначають конкурентоспроможність торговельного підприємства.

Визначення операторів-конкурентів. Особливості формування інформаційної бази оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Поняття та класифікація методичних підходів до оцінювання конкурентоспроможності підприємства.

Обґрунтування заходів зміцнення конкурентоспроможності торговельного підприємства.

Структура навчальної дисципліни.

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3
<p>Знати: сутність, значення підприємства, організаційно-економічні умови його функціонування</p> <p>Вміти: аналізувати зовнішнє середовище та відрізнити особливості функціонування підприємств</p>	<p>Тема 1 Підприємство в системі ринкових відносин</p> <p>Лекція № 1</p> <p>План лекції</p> <p>1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин.</p> <p>2. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств.</p> <p>3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.</p> <p>4. Види підприємств, їх організаційно-правова форма.</p> <p>Література</p> <p>Основна: 1, 2, 4, 6</p> <p>Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, основної та додаткової літератури, законодавчих та нормативних документів, підготовка до усного опитування.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 1</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <p>1. Сутність підприємства та його основні загальні ознаки.</p> <p>2. Елементи зовнішнього середовища функціонування підприємства.</p> <p>3. Інфраструктура ринку, що обслуговує підприємство, їх характеристика.</p> <p>4. Організаційно-економічні умови функціонування підприємства.</p> <p>5. Поняття економічного суверенітету, самоокупність, рентабельність, самофінансування.</p> <p>6. Механізм державного регулювання діяльності підприємства.</p> <p>7. Загальна класифікація суб'єктів господарювання.</p> <p>8. Економічні особливості різних видів підприємств.</p>	2

1	2	3
<p>Знати: сутність цілей підприємства, визначати цільові характеристики діяльності підприємства</p> <p>Вміти: ранжувати цілі, розраховувати економічні межі обсягу діяльності підприємства</p>	<p>Тема 2. Цільові характеристики діяльності підприємства Лекція № 2 План лекції 1. Цілі функціонування підприємства та їх класифікація. 2. Цільові функції діяльності підприємства на ринку. 3. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. 4. Метод визначення «точки беззбитковості», «точки ліквідації», «зони збитковості та прибутковості».</p> <p>Література Основна: 1, 2, 4, 6 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p> <p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, основної та додаткової літератури, законодавчих та нормативних документів, підготовка до усного опитування.</p> <p>Практичне заняття № 2 Питання / завдання до заняття 1. Мета формування підприємства на ринку. Поняття, головні цілі підприємства. 2. Класифікація цілей та вимоги до їх формування. 3. Стратегічні та тактичні цілі, їх характеристика та особливості реалізації. 4. Залежність цілей господарювання від стадії життєвого циклу. 5. «Дерево цілей», його побудова та зміст. 6. Побудова дерева цілей підприємства за даними навчального завдання. 7. Аналіз беззбитковості, визначення мінімально-необхідного прибутку. 8. Економічні межі обсягу діяльності підприємства.</p>	<p>2</p> <p>5</p> <p>2</p>
<p>Знати: сутність та принципи планування, види планування, застосування різних методів планування</p> <p>Вміти: оцінювати якість планування</p>	<p>Тема 3. Планування діяльності підприємства Лекція № 3 План лекції 1. Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства. 2. Види планування та їх характеристика. 3. Основні методи планування. 4. Система планування економічного та соціального розвитку підприємства. 5. Оцінка якості планування підприємства.</p> <p>Література Основна: 1, 3, 4, 6 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	<p>2</p>

1	2	3
	Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.	5
	<p>Практичне заняття № 3</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. планування як процес, його необхідність і доцільність. 2. Принципи планування та їх характеристика. 3. Поняття планування, класифікаційні ознаки та види планування. 4. Система планування розвитку підприємств, їх зміст. 5. Методи планування, їх характеристика та умови застосування. 6. Стратегічне планування, його відмінність та обмеження у використанні. 	2
<p>Знати: теоретичні основи та методичний інструментарій визначення економічних характеристик продукції підприємства</p> <p>Вміти: оцінювати якість та конкурентоспроможність продукції</p>	<p>Тема 4. Економічні характеристики продукції підприємства</p> <p>Лекція № 4</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика, склад та класифікація продукції підприємства. 2. Методи вимірювання та показники обсягу. 3. Якість та конкурентоспроможність продукції, методологія оцінювання. 4. Стандартизація та сертифікація продукції (послуг) підприємства. Державна політика у сфері управління якістю продукції. <p>Література</p> <p>Основна: 1, 3, 6, 11, 13</p> <p>Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.	5
	<p>Практичне заняття № 4</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити основні відмінності у поняттях «продукт» та «товар». 2. Охарактеризуйте основні послуги, що надаються підприємствами різних економічних галузей. 3. Які показники вимірювання обсягів операційної діяльності застосовуються на підприємстві. 4. Які фактори впливають на обсяги виробництва та реалізації продукції на конкретному підприємстві. 5. Яка система показників характеризує якість продукції підприємства. 6. Охарактеризуйте взаємозв'язок якості, ціни та конкурентоспроможності продукції підприємства? 7. Мета, завдання та принципи державної політики управління якістю продукції в Україні. 	2

1	2	3
<p>Знати: зміст, завдання та місце виробничої програми, методи вимірювання та показники виробничої програми</p> <p>Вміти: розраховувати планові обсяги реалізації продукції підприємства</p>	<p>Тема 5. Виробнича програма підприємства Лекція № 5 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. 2. Методичні інструменти аналізу виробничої програми підприємства. 3. Основні етапи та методи планування виробничої програми підприємства. 4. Інформаційне забезпечення розробки виробничої програми. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 5 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Зміст завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. 2.Основні розділи виробничої програми. 3.Класифікація видів продукції підприємства. 4.Внутрішньозаводський та валовий оборот. 5.Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми підприємства. 6.Умови забезпечення виконання виробничої програми підприємства. 7.Розрахунок показників обсягу виробництва продукції: товарної, валової, чистої, реалізованої. 	2
<p>Знати: сутність поняття виробнича потужність підприємстві</p> <p>Вміти: визначати динамічні та оціночні показники виробничої потужності підприємства</p>	<p>Тема 6. Виробнича потужність підприємства Лекція № 6 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття виробничої потужності підприємства 2. Методи визначення виробничої потужності підприємства. 3. Динамічні та оціночні показники виробничої потужності підприємства. 4. Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності та резерви поліпшення її використання. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.</p>	5

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 8 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність виробничої потужності підприємства. 2. Системи та методи визначення потужності підприємства. 3. Показники виробничої потужності підприємства в динаміці. 4. Баланс виробничої потужності підприємства. 5. Резерви збільшення виробничих потужностей. <p>Завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Розрахунок виробничої потужності підприємства різними методами. 	2
<p>Знати: сутність ресурсного потенціалу підприємстві, а також його складові</p> <p>Вміти: визначати ефективність ресурсного потенціалу</p>	<p>Тема 7. Ресурсний потенціал підприємства Лекція №7 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурсний потенціал підприємства та його складові. 2. Ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. 3. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 8, 9, 11,13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 10 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття економічних ресурсів та ресурсного потенціалу підприємства, його складові. 2. Поняття ефективності використання ресурсів підприємства. 3. Показники рентабельності та ресурсовіддачі. 4. Чинники, що обумовлюють рівень ефективності використання ресурсів. 5. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства. 	2
<p>Знати: сутність трудових ресурсів підприємства, основи організації оплати праці та системи мотивації працівників</p>	<p>Тема 8. Трудові ресурси підприємства Лекція № 8 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трудові ресурси та персонал підприємства: сутність, класифікація. 2. Методичні інструменти аналізу чисельності персоналу підприємства. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 14, 17, 20, 22, 25, 28, 31</p>	2

1	2	3
<p>Вміти: визначати чисельність працівників на майбутній період</p>	<p>Лекція № 9 План лекції 1. Засади організації оплати праці на підприємстві. 2. Форми та системи оплати праці. 3. Мотивація праці як фактор підвищення ефективності її використання. 4. Планування продуктивності праці, чисельність персоналу та фонду оплати праці. Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 14, 17, 20, 22, 25, 28, 31</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Виконання індивідуального завдання</p>	<p>5</p>
	<p>Практичне заняття № 8 Питання / завдання до заняття 1. Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. 2. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. 3. Методи нормування витрат праці на підприємстві. 4. Штатний розклад, його призначення та складання.</p>	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття № 9 Питання / завдання до заняття 1. Форми мотивації праці робітників. 2. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. 3. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах. 4. Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства. 5. Аналіз чисельності та руху персоналу підприємства. 6. Аналіз продуктивності праці та трудомісткості виробництва. 7. Розрахунок заробітку працівників при різних системах та формах оплати праці. 8. Побудова системи матеріального стимулювання праці на підприємстві. 9. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.</p>	<p>2</p>
<p>Знати: сутність та класифікацію основних фондів підприємстві</p> <p>Вміти: проводити аналіз стану, руху та ефективності використання основних фондів на підприємстві</p>	<p>Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства Лекція № 10 План лекції 1. Сутність і класифікація основних фондів підприємства. 2. Оцінка основних фондів підприємства та їх структура. 3. Знос, амортизація та відтворення основних фондів підприємства. 4. Аналіз стану, забезпеченості і ефективності використання основних фондів підприємства. Література Основна: 1, 2, 3, 6, 8, 11, 13 Додаткова: 16, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 31</p>	<p>2</p>

1	2	3
	<p>Лекція № 11 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика та функції матеріально-технічного забезпечення підприємства. 2. Зміст планування матеріально-технічного забезпечення та вихідні умови його розробки. 3. Системи та методи нормування витрат та визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. 4. Критерії оптимізації постачання матеріально-технічних ресурсів підприємства. 5. Економічний зміст та класифікація матеріальних запасів. 6. Планування та нормування матеріальних запасів підприємства. 	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 10 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування активів на підприємствах різних сфер економічної діяльності. 2. Поняття основних засобів підприємства та характеристика їх складу за різними класифікаційними ознаками. 3. Оцінка основних засобів. Поняття ліквідаційної вартості. 4. Фізичний та моральний знос основних засобів. 5. Види амортизації, їх характеристика та призначення у відтворювальному процесі. 1. Показники, що характеризують стан та рух основних засобів, методи їх розрахунку. 2. Ефективність використання основних засобів: поняття та критерії оцінки. 3. Відтворення основних засобів підприємства; умови та форми здійснення. 4. Порядок та етапи планування основних засобів. <p>Завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Розрахунок показників руху та стану основних засобів на підприємстві, середньорічної вартості на підприємстві. 6. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства. 6. Нарахування амортизацій основних засобів та нематеріальних ресурсів. 	2

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 11 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. 2. Планування матеріально-технічного забезпечення, його взаємозв'язок з фінансовими можливостями і стратегією розвитку підприємства. 3. Критерії оптимізації партії постачання та обґрунтування її обсягу. 4. Норми витрат як основа визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Види норм і їх характеристика. 5. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх класифікація, необхідність та призначення. 6. Нормування виробничих запасів як важливий етап управління ними та методи його здійснення. 7. Обчислення потреби підприємства у сировині та матеріалах. 	2
<p>Знати: сутність інноваційної діяльності</p> <p>Вміти: аналізувати технічний рівень виробництва та впровадження нової техніки та технологій</p>	<p>Тема 10. Інноваційна діяльність підприємства Лекція № 12 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність новації, інновації, характеристика їх складу та структури. 2. Інноваційна діяльність підприємства, характеристика напрямів її здійснення. 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності. 4. Узагальнюючі показники оцінки ефективності впровадження нової техніки та технологій. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 20, 23, 24, 25, 28, 31, 34</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 12 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. НТП, його напрями та вплив на інтенсифікацію виробництва. 2. Поняття, класифікація інноваційних процесів та їх взаємозв'язок. 3. Науково-технічна підготовка виробничих нововведень. 4. Оцінка економічної ефективності нововведень. 	2

1	2	3
<p>Знати: сутність витрат, поточних витрат</p> <p>Вміти: класифікував-ти, планувати та калькулювати витрати</p>	<p>Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції</p> <p>Лекція № 13</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика витрат та поточних витрат підприємства. 2. Класифікація поточних витрат підприємства. 3. Собівартість продукції та її види. Особливості формування собівартості продукції на промисловому підприємстві. 4. Механізм та особливості калькулювання продукції промислових підприємств. <p>Література</p> <p>Основна: 1, 3, 6, 10, 13</p> <p>Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.</p>	5
	<p>Практичне заняття № 13</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність понять «витрати», «поточні витрати підприємства», «собівартість продукції, послуг та робі». 2. Класифікація поточних витрат підприємства. 3. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. 4. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. 5. Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. 6. Завдання до заняття 7. Обчислення собівартості товарної продукції з використанням синтетичних факторів. 8. Складання кошторису витрат основної діяльності підприємства. 9. Аналіз динаміки, структури та рівня поточних витрат підприємства. 	2

1	2	3
<p>Знати: сутність доходів підприємства</p> <p>Вміти: аналізувати та планувати доходи підприємства</p>	<p>Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства Лекція № 14 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи підприємства: поняття та місце в системі економічних показників його діяльності. 2. Класифікація доходів підприємства. 3. Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції. 4. Методи ціноутворення. 5. Планування доходів підприємства: поняття, завдання. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p> <p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття. Виконання індивідуального завдання</p> <p>Практичне заняття № 14 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність доходів підприємства, їх призначення, склад та джерела утворення. 2. Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, фактори, що обумовлюють їх формування. 3. Розрахунок доходів підприємства за джерелами їх формування та складовими елементами. 4. Вертикальний та горизонтальний аналіз доходів підприємства. 	<p>2</p> <p>5</p> <p>2</p>
<p>Знати: сутність фінансових результатів діяльності підприємства</p> <p>Вміти: аналізувати та планувати фінансові результати діяльності підприємства</p>	<p>Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства Лекція № 15 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. 2. Фактори, що впливають на формування фінансових результатів діяльності підприємства. 3. Системи та методи аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. 4. Механізм розподілу та використання прибутку підприємства. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 12, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	<p>2</p>

1	2	3
	Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 15 Питання / завдання до заняття 1. Стратегія управління прибутком підприємства, етапи розробки. 2. Система та методи аналізу прибутку та прибутковості діяльності підприємства. 3. Методика обґрунтування прибутку на плановий період. 4. Механізм розподілу та використання чистого прибутку підприємства. 5. Системи та методи внутрішнього контролю за прибутком. 6. Розрахунок фінансових результатів діяльності підприємства за джерелами їх формування та складовими елементами. 7. Визначення прибутковості та рентабельності діяльності підприємств.	2
Знати: сутність поняття капітал підприємства Вміти: аналізувати склад капіталу підприємства	Тема 14. Капітал та фінансові ресурси підприємства Лекція № 16 План лекції 1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. 2. Капітал як складова ресурсів підприємства. 3. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмінні особливості. 4. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмінні особливості. Література Основна: 1, 6, 8, 9, 11, 13 Додаткова: 16, 20, 25, 30, 32, 33, 35	2
	Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського/практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 16 Питання / завдання до заняття 1. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства. 2. Сутнісні характеристики капіталу підприємства. 3. Класифікація видів капіталу. 4. Кредитування як механізм формування позикового капіталу підприємства. 5. Аналіз капіталу підприємства 6. Планування обсягу та структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи.	2

1	2	3
<p>Знати: сутність ефективності, критеріїв оптимальності підприємства</p> <p>Вміти: оцінювати ефективність діяльності підприємства</p>	<p>Тема 15. Ефективність діяльності підприємства та методичні засади її оцінювання Лекція № 17 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ефективності. Критерії оптимальності. 2. Система показників оцінки ефективності. 3. Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства. 4. Напрямки підвищення ефективності підприємства. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 12, 13 Додаткова: 15, 17, 20, 24, 25, 28, 30, 31</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p>	<p>5</p>
	<p>Практичне заняття № 17 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ефективності діяльності підприємства: показники та критерії ефективності. 2. Система показників ефективності. 3. Ефективність, результативність та економічність в системі оцінки успішності діяльності підприємства. <p>Завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Аналітична оцінка ефективності діяльності підприємства. 	<p>2</p>
<p>Знати: сутність фінансово-майнового стану підприємства</p> <p>Вміти: володіти методами оцінки фінансово-майнового стану підприємства</p>	<p>Тема 16. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінювання Лекція № 18 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансово-майнового стану підприємства. 2. Характеристика основних елементів фінансового стану підприємства. 3. Методи оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 12, 13 Додаткова: 15, 17, 20, 24, 25, 28</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p>	<p>5</p>

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 18 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація видів фінансово-майнового стану підприємства. 2. Сутність та класифікація платоспроможності підприємства, показники її оцінки. 3. Сутність та класифікація фінансової стійкості підприємства, умови її забезпечення. 4. Аналіз фінансово-майнового стану підприємства. 5. Обґрунтування основних параметрів структури фінансово-майнового стану. 	2
<p>Знати: сутність ефективності, критеріїв оптимальності, конкурентоспроможності підприємства</p> <p>Вміти: оцінювати конкурентоспроможність підприємства різними методами</p>	<p>Тема 17. Конкурентоспроможність підприємства Лекція № 19 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність конкурентоспроможності підприємства. 2. Конкурентоспроможність та методи її оцінки. 3. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства. 4. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності продукції. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 13 Додаткова: 17, 20, 25, 27, 28, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p> <p>Виконання індивідуального завдання</p>	5
	<p>Практичне заняття № 19 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конкурентоспроможності підприємства та продукції, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість. 2. Показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства за напрямками його діяльності. 3. Методи узагальнюючої оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. 4. Прогнозування рівня конкурентоспроможності та умов його досягнення. 	2

1	2	3
<p>Знати: сутність теорій та моделей розвитку підприємства</p> <p>Вміти: визначати ефективність трансформації суб'єктів господарювання</p>	<p>Тема 18. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства Лекція № 20 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності підприємства. 2. Поняття життєвого циклу підприємства та основні його етапи. 3. Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств та об'єднань. 4. Основні передумови мотивації підприємства до розвитку. 5. Вітчизняний і зарубіжний досвід трансформації та реструктуризації підприємств. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p>	<p>5</p>
	<p>Практичне заняття № 20 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації суб'єктів господарювання. 2. Взаємозв'язок між концепціями розвитку підприємства та моделями трансформації підприємств у процесі їхнього розвитку. 3. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації суб'єктів господарювання. 	<p>2</p>
<p>Знати: сутність економічної безпеки підприємства та його антикризова діяльність</p> <p>Вміти: здійснювати оцінку рівня економічної безпеки підприємства</p>	<p>Тема 19. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність Лекція № 21 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна безпека підприємства: сутність, її місце та роль в забезпеченні життєздатності підприємства. 2. Методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. 3. Банкрутство як результат розгортання кризових явищ в діяльності підприємства. 4. Ліквідаційна процедура: порядок та організаційно-фінансові умови її проведення. <p>Література Основна: 1, 3, 6, 11, 13 Додаткова: 17, 20, 24, 25, 28, 31, 33, 34</p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до семінарського заняття.</p>	<p>6</p>

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 21 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові та елементи економічної безпеки підприємства. 2. Види банкрутства підприємства. 3. Санація підприємства як інструмент протидії кризовим явищам: умови, форми та інструменти її проведення 4. Аналітична оцінка реструктуризації та трансформації підприємства. 	2
	Підсумковий контроль	екзамен
	Разом за I семестр	180/6
II семестр		
<p>Знати: природу торгівлі, її роль в забезпеченні суспільного розвитку</p> <p>Вміти: обґрунтування окремих функцій торгівлі та класифікаційних характеристик торгівлі</p>	<p>Тема 1. Природа торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності, її роль у забезпеченні суспільного розвитку</p> <p>Лекція № 1 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа торгівлі як сфери обігу. Сутність та класифікація торгівлі (торговельної діяльності). 2. Економічна природа та характеристика окремих функцій торгівлі. 3. Роль торгівлі у забезпеченні суспільного розвитку. 4. Торгівля як процес та галузь господарювання. 5. Сутність, класифікація та особливості послуг. <p>Література: основна: 1-13 додаткова: 17-19, 22-25, 31</p>	2
	<p>Самостійна робота Самостійне опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №1 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність торгівлі та торговельної діяльності. 2. Економічна природа та характеристика функцій торгівлі. 3. Роль торгівлі в забезпеченні суспільного розвитку. 4. Торгівля як процес та галузь господарювання. Товар і послуга як об'єкти торгівлі. 5. Сутність, класифікація та особливості послуг. Роль послуг у розвитку торгівлі. 	2

1	2	3
<p>Знати: економічну сутність роздрібно торгівлі та її відмітні особливості</p> <p>Вміти: обґрунтовувати економічну сутність роздрібно торгівлі та визначати показники розвитку роздрібно торгівлі</p>	<p>Тема 2. Економічна характеристика роздрібно торгівлі Лекція № 2 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «роздрібно торгівлі» та її відмітні особливості. Товари та послуги як об'єкти роздрібно торгівлі. 2. Функції роздрібно торгівлі. 3. Значення роздрібно торгівлі для суспільства. 4. Показники, що характеризують стан розвитку роздрібно торгівлі. Поняття та методика обчислення обороту роздрібно торгівлі. <p>Література: основна: 1-12 додаткова: 17-19, 22-25, 35</p> <p>Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p> <p>Практичне заняття № 2 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, значення та функції роздрібно торгівлі. 2. Сучасні тенденції розвитку роздрібно торгівлі в Україні 3. Основні форми роздрібно торгівлі. 4. Товари як об'єкти торгівлі та їх класифікація. 5. Послуги як об'єкти торгівлі, їх класифікація. 6. Визначення переліку показників розвитку роздрібно торгівлі як галузі. 7. Показники економічної та соціальної ефективності роздрібно торгівлі як галузі. <p>Література: основна: 1-13 додаткова: 17-19, 22-25, 30, 35</p>	<p>2</p> <p>6</p> <p>2</p>
<p>Знати: основні характеристики оптової торгівлі та економічні засади функціонування окремих типів оптових посередників</p> <p>Вміти: обґрунтовувати економічну</p>	<p>Тема 3. Економічна характеристика оптової торгівлі Лекція № 3 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «оптова торгівля» та особливості її здійснення. 2. Функції та ринкова компетенція оптової торгівлі. 3. Економічні засади функціонування окремих типів оптових посередників. 4. Показники, що характеризують розвиток оптової торгівлі. <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 17-19, 22-25, 34</p>	<p>2</p>

1	2	3
сутність оптової торгівлі та показники, які характеризують її розвиток	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань	6
	Практичне заняття № 3 Питання / завдання до заняття 1. Сучасні тенденції розвитку оптової торгівлі в Україні. 2. Оптовий товарооборот та його структура. 3. Економічні засади функціонування окремих типів оптових посередників. 4. Методичні підходи до оцінювання доцільності (економічної ефективності) участі оптовика в каналі товаророзподілу.	2
Знати: основні характеристики зовнішньої торгівлі Вміти: економічно обґрунтовувати сутність зовнішньої торгівлі та економічний механізм її здійснення	Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі Лекція № 4 План лекції 1. Поняття та роль зовнішньої торгівлі, її основні форми. 2. Суб'єкти здійснення зовнішньої торгівлі та специфічні вимоги до них. 3. Економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі. Зовнішньоторговельний контракт. Стан та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі в Україні. Література: основна: 1-8 додаткова: 17-19, 22-25, 34	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань	6
	Практичне заняття № 4 Питання / завдання до заняття 1. Розвиток суб'єктів здійснення зовнішньої торгівлі. 2. Основні форми зовнішньої торгівлі. 3. Класифікація зовнішньоторговельних операцій. 4. Розвиток суб'єктів здійснення зовнішньої торгівлі. 5. Особливості формування цін у зовнішній торгівлі. 6. Сутність експортних та імпорتنих ліцензій. 7. Види квот, запроваджених в Україні.	2

1	2	3
<p>Знати: сутність та особливості ринку споживчих товарів та послуг</p> <p>Вміти: економічно обґрунтовувати сутність споживчого ринку та тенденції розвитку його інфраструктури</p>	<p>Тема 5. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку Лекція № 5 План лекції</p> <p>1. Ринок споживчих товарів та особливості його розвитку в сучасних умовах. Основні елементи (рушійна сила) споживчого ринку. 2. Поняття товарної пропозиції споживчих товарів. 3. Джерела та механізм формування товарних ресурсів предметів споживання. 4. Споживання і потреби, їх сутність та економічна характеристика. Споживчий попит як форма прояву потреби та елемент ринку. 5. Фактори, що зумовлюють обсяги та структуру попиту на споживчі товари. 6. Інфраструктура споживчого ринку. Роль торгівлі в забезпеченні розвитку споживчого ринку. Торгівля як сфера прояву інтересів виробника і споживача.</p> <p>Література: основна: 1-13 додаткова: 4-6, 17-19, 22-25, 32</p> <p>Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p> <p>Практичне заняття № 5 Питання / завдання до заняття</p> <p>1. Поняття кон'юнктури споживчого ринку. 2. Фактори, що зумовлюють обсяги та структуру попиту на споживчі товари. 3. Джерела та механізм формування товарних ресурсів. 4. Поняття та склад інфраструктури споживчого ринку. 5. Тенденції розвитку торговельної інфраструктури в Україні</p>	<p>2</p> <p>6</p> <p>2</p>
<p>Знати: організаційно-економічні умови діяльності суб'єктів торгівлі та механізм державного регулювання</p>	<p>Тема 6. Суб'єкти торговельної діяльності та організаційно-економічні умови їх діяльності Лекція № 6 План лекції</p> <p>1. Типологія суб'єктів торговельної діяльності за класифікаційними ознаками. Економічні відмінності їх функціонування. 2. Поняття «торговельний оператор», «торговельна мережа». Класифікація торговельних мереж та економічні засади їх функціонування.</p>	<p>2</p>

1	2	3
ринку та діяльності торговельного підприємства як суб'єкта ринкових відносин	<p>3. Поняття «торговельне підприємство». Класифікація торговельних підприємств.</p> <p>4. Світові тенденції розвитку суб'єктів торговельної діяльності.</p> <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 4-6, 17-19, 22-25, 34</p>	
Вміти: обґрунтовувати економічні особливості функціонування торговельних підприємств;	<p>Самостійна робота</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6
розраховувати критичні обсяги діяльності торговельного підприємства, визначати точку мінімальної прибутковості	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <p>1. Особливості функціонування торговельного підприємства як самостійного господарюючого суб'єкта ринкових відносин.</p> <p>2. Економічні особливості функціонування різних видів торговельних підприємств.</p> <p>3. Економічні обмеження функціонування торговельного підприємства і характеристика їх прояву в умовах ринкової економіки.</p> <p>4. Сучасний стан ринків ресурсів, праці і капіталу. Особливості роботи підприємства торгівлі на цих ринках.</p> <p>5. Державне регулювання діяльності торговельних підприємств.</p> <p>6. Прибуток як цільова функція діяльності торговельного підприємства.</p> <p>7. Методика розрахунку критичних обсягів діяльності торговельного підприємства. Визначення точки мінімальної прибутковості.</p>	2
Знати: теоретичні та методичні основи розвитку товарообороту торговельного підприємства Вміти: використовувати методичку аналізу товарообороту	<p>Тема 7. Товарооборот торговельного підприємства</p> <p>Лекція № 7</p> <p>План лекції</p> <p>1. Товарооборот як економічна категорія та економічний показник.</p> <p>2. Основні форми та види товарообороту торговельного підприємства. Сутність та специфіка основних видів товарообороту споживчих товарів.</p> <p>3. Основні фактори, що визначають обсяг, структуру та перспективи розвитку товарообороту підприємства.</p> <p>Література: основна: 1-13 додаткова: 7-12, 18, 20, 21, 25, 28, 34</p>	2

1	2	3
та методику обґрунтування обсягу товарообороту торговельного підприємства на плановий період	<p>Лекція № 8 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базові теоретичні положення управління товарооборотом торговельного підприємства: цілі, завдання, принципи. 2. Структурно-логічна модель управління товарооборотом та характеристика змісту окремих етапів управлінського процесу. 3. Методичні підходи до аналізу товарообороту торговельного підприємства. 4. Методи прогнозування місткості ринку. 5. Розроблення плану товарообороту торговельного підприємства. <p>Література: основна: 1-13 додаткова: 7-12, 18, 20, 21, 25, 32</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6
	<p>Практичне заняття № 7</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність товарообороту підприємства як економічної категорії та показника діяльності. 2. Класифікація товарообігу підприємства та характеристика його окремих видів. 3. Основні фактори, що визначають обсяги, структуру та перспективи розвитку товарообігу підприємства. 4. Стратегія управління товарообігом підприємства: завдання, вихідні передумови та порядок розробки. 	2
	<p>Практичне заняття № 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз обсягу, складу та структури роздрібного товарообороту підприємства торгівлі. 2. Дослідження ритмічності і сезонності реалізації товарів на підприємстві торгівлі. 3. Оцінка впливу факторів, що визначають обсяг і структуру товарообороту (на основі застосування економіко-логічних і економіко-математичних методів факторного аналізу). 4. Методичні підходи до розробки плану-прогнозу обсягу товарообороту торговельного підприємства. 5. Розрахунок поточної та прогнозної потужності торговельного підприємства. 	2

1	2	3
<p>Знати: сутність товарних запасів та сучасні тенденції їх формування на торговельному підприємстві; основні форми та механізм формування товарного забезпечення обороту торговельного підприємства</p> <p>Вміти: оцінювати показники, що характеризують стан товарних запасів торговельного підприємства; оцінювати механізм формування товарного забезпечення обороту торговельного підприємства</p>	<p>Тема 8. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства Лекція № 9 План лекції 1. Сутність товарних запасів, причини їх утворення та підтримання. Склад товарних запасів торговельного підприємства. 2. Показники, що характеризують стан товарних запасів торговельного підприємства. 3. Сучасні тенденції формування товарних запасів торговельними підприємствами України. Література: основна: 1-8 додаткова: 7-12, 20-25, 31-35</p>	2
	<p>Лекція № 10 План лекції 1. Структурно-логічна послідовність процесу управління товарними запасами та характеристика змісту етапів роботи. 2. Основні форми та механізм формування товарного забезпечення обороту торговельного підприємства. 3. Оцінка ефективності комерційних угод щодо закупівлі товарів. Критерії та методика відбору комерційних пропозицій щодо закупівлі товарів. Література: основна: 1-13 додаткова: 7-12, 20-25</p>	2
	<p>Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6
	<p>Практичне заняття № 9 1. Оцінка швидкості обертання товарних запасів торговельного підприємства. 2. Обґрунтування потреби торговельного підприємства в товарних запасах на плановий період. 3. Аналіз відповідності обсягу надходження товарів товарним потребам торговельного підприємства. 4. Оцінювання ефективності комерційних угод щодо закупівлі товарів.</p>	2

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз обсягу, складу та структури товарних запасів підприємства торгівлі. 2. Аналіз оборотності товарних запасів підприємства торгівлі, сезонних коливань. 3. Визначення норми і нормативу формування товарних запасів на плановий період на базі застосування методу техніко-економічних розрахунків. 4. Аналіз обсягу, структури та умов формування товарного забезпечення обороту підприємства торгівлі. 5. Оцінка рівномірності надходження товарів, частоти поставки і дотримання графіка завою. 	2
<p>Знати: сутність та значення трудових ресурсів торговельного підприємства</p> <p>Вміти: аналізувати та оцінювати ефективність використання трудових ресурсів торговельного підприємства та їх матеріального стимулювання</p>	<p>Тема 9. Трудові ресурси торговельного підприємства Лекція № 11 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка роботи в торгівлі. Класифікація персоналу торговельного підприємства. Форми стимулювання праці. 2. Поняття продуктивності та ефективності праці працівників торгівлі. Показники оцінювання продуктивності праці торговельного підприємства. 3. Передумови та завдання управління трудовими ресурсами (персоналом) торговельного підприємства. 4. Організація матеріального стимулювання праці працівників торговельного підприємства. <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 7-12, 20, 21, 24, 25</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6
	<p>Практичне заняття № 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз продуктивності праці працівників торговельного підприємства. 2. Аналіз чисельності, складу і руху персоналу торговельного підприємства. 3. Розрахунок ефективності існуючої системи матеріального стимулювання на торговельному підприємстві. 4. Планування фонду оплати праці торговельного підприємства. 5. Оцінка фінансових можливостей підприємства торгівлі щодо формування витрат з матеріального стимулювання персоналу. 	2

1	2	3
<p>Знати: економічну сутність та особливості формування та використання активів торговельного підприємства</p> <p>Вміти: здійснювати аналіз та планування основних складових елементів активів торговельного підприємства</p>	<p>Тема 10. Майнові ресурси (активи) торговельного підприємства Лекція № 12 План лекції 1. Сутність активів торговельного підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення його діяльності 2. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. 3. Оборотні активи торговельного підприємства: економічна сутність та класифікація. Література: основна: 1-8 додаткова: 1-3, 7-13, 20, 21, 25, 31, 35</p>	2
	<p>Лекція № 13 План лекції 1. Методологічний інструментарій управління активами торговельного підприємства. 2. Особливості управління необоротними активами торговельного підприємства. 3. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу необоротних активів торговельного підприємства. 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу оборотних активів торговельного підприємства. Література: основна: 1-13 додаткова: 1-3, 7-13, 20, 21, 25</p>	2
	<p>Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6
	<p>Практичне заняття № 12 Питання / завдання до заняття 1. Сутність активів торговельного підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення його діяльності 2. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. 3. Оборотні активи торговельного підприємства: економічна сутність та класифікація. 4. Методологічний інструментарій управління активами торговельного підприємства.</p>	2

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 13</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування планової потреби торговельного підприємства у прирості основних засобів на основі факторно-аналітичного методу. 2. Динамічний, вертикальний та порівняльний аналізи активів торговельного підприємства. 3. Аналіз динаміки і структури оборотних активів торговельного підприємства та швидкості їх кругообороту. 4. Кількісна оцінка факторів, що впливають на розмір оборотних активів торговельного підприємства. 	2
<p>Знати:</p> <p>економічну сутність та особливості формування та використання фінансових ресурсів торговельного підприємства</p> <p>Вміти:</p> <p>аналізувати капітал торговельного підприємства; визначати загальну потребу в капіталі</p>	<p>Тема 11. Фінансові ресурси (капітал) торговельного підприємства</p> <p>Лекція № 14</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансові ресурси торговельного підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. 2. Сутність та класифікація капіталу підприємства: власного та позикового. 3. Методичні інструменти аналізу капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи та основні методи. <p>Література:</p> <p>основна: 1-13</p> <p>додаткова: 1-3, 7-16, 20, 21, 25</p>	2
	<p>Лекція № 15</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи визначення загальної потреби у капіталі торговельного підприємства. 2. Планування обсягу та структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи. 3. Особливості формування власного капіталу на різних етапах розвитку торговельного підприємства. 4. Залучення позикового капіталу на підприємствах торгівлі з різних джерел. <p>Література:</p> <p>основна: 1-9</p> <p>додаткова: 1-3, 7-16, 20, 21, 25</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	6

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 14 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз динаміки та структури капіталу торговельного підприємства. 2. Визначення потреби в капіталі торговельного підприємства. 3. Аналіз загального обсягу і структури власних фінансових ресурсів торговельного підприємства. 	2
	<p>Практичне заняття № 15 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження ефективності використання структури власних фінансових ресурсів торговельного підприємства. 2. Аналіз загального обсягу і структури позикового капіталу торговельного підприємства. 3. Дослідження ефективності використовуваної структури капіталу на основі показника ефекту фінансового левериджу. 	2
<p>Знати: сутність витрат обігу та теоретичні засади управління поточними витратами</p> <p>Вміти: аналізувати та планувати поточні витрати торговельного підприємства</p>	<p>Тема 12. Поточні витрати торговельного підприємства Лекція № 16 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та класифікація витрат обігу торговельного підприємства. Організація управлінського обліку витрат обігу торговельного підприємства. 2. Фактори, що зумовлюють обсяг та рівень поточних витрат (витрат обігу) торговельного підприємства. Сучасні тенденції формування витрат у торгівлі. 3. Витрати обігу як основна складова поточних витрат у торгівлі, економічний та бухгалтерський підхід до їх оцінки. <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 3, 7-17, 21, 25, 34</p>	2
	<p>Лекція № 17 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показники, що характеризують поточні витрати та витрати обігу підприємства торгівлі, особливості їх розрахунку. 2. Базові теоретичні засади управління поточними витратами (витратами обігу) торговельного підприємства: сутність, мета і завдання. 3. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу поточних витрат підприємства торгівлі. 4. Планування обсягу поточних витрат та витрат обігу підприємства торгівлі. <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 3, 7-17, 21, 25, 31</p>	2

1	2	3
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань	6
	Практичне заняття № 16 Питання / завдання до заняття 1. Класифікація поточних витрат підприємства і характеристика кожної групи витрат. 2. Фактори, що впливають на формування поточних витрат торговельного підприємства та їх структуру. 3. Базові теоретичні засади управління поточними витратами торговельного підприємства.	2
	Практичне заняття № 17 Питання / завдання до заняття 1. Аналіз обсягу і структури поточних витрат торговельного підприємства. 2. Оцінка рівня поточних витрат та їх окремих елементів. 3. Кількісна оцінка факторів, що визначають обсяг поточних витрат торговельного підприємства. 4. Аналіз ефективності управління поточними витратами підприємства торгівлі.	2
Знати: сутність доходів та теоретичні засади управління ними Вміти: аналізувати та планувати доходи торговельного підприємства	Тема 13. Доходи торговельного підприємства Лекція № 18 План лекції 1. Економічна сутність доходів торговельного підприємства та характеристика їх складу. 2. Комерційний дохід від реалізації товарів як основна складова доходів торговельного підприємства. Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційного доходу від реалізації товарів торговельного підприємства. 3. Фактори впливу на формування комерційного доходу від реалізації товарів. 4. Цінова політика торговельного підприємства: особливості та принципи формування. Література: основна: 1-8 додаткова: 7-17, 20, 21, 25, 34	2
	Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань	6

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 18 Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи торговельного підприємства в системі управління його діяльністю в умовах ринкової економіки. Характеристика складу та механізму формування доходів торговельного підприємства. 2. Цінова політика торговельного підприємства, її вплив на розмір і рівень комерційного доходу від реалізації товарів. 3. Джерела формування доходів від інших видів діяльності торговельного підприємства і фактори, що обумовлюють їх формування. 4. Аналіз обсягу і структури комерційного доходу від реалізації товарів торговельного підприємства. 5. Оцінка цінової політики підприємства торгівлі та її впливу на формування комерційного доходу від реалізації товарів. 6. Кількісна оцінка факторів, що визначають обсяг і структуру комерційного доходу від реалізації товарів торговельного підприємства. 7. Визначення планового обсягу доходів торговельного підприємства. 	2
<p>Знати: сутність фінансових результатів діяльності торговельного підприємства та факторів, що їх визначають</p> <p>Вміти: аналізувати та планувати прибуток; обґрунтовувати та реалізовувати організаційно-економічні заходи досягнення необхідного прибутку на торговельному підприємстві</p>	<p>Тема 14. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства Лекція № 19 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття фінансового результату діяльності, його значення для функціонування торговельного підприємства. Класифікація фінансового результату діяльності торговельного підприємства. 2. Фактори, що визначають прибуток торговельного підприємства. 3. Управління фінансовими результатами діяльності торговельного підприємства. 4. Обґрунтування та реалізація організаційно-економічних заходів досягнення необхідного прибутку та забезпечення його раціонального використання. <p>Література: основна: 1-8 додаткова: 1-3, 12-16, 20, 21, 33</p> <p>Самостійна робота Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	2
		6

1	2	3
	<p>Практичне заняття № 19</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок показників рентабельності по основних напрямках діяльності та їх оцінка в динаміці. 2. Аналіз прибутку торговельного підприємства за напрямками його використання. 3. Аналіз та планування податкових платежів торговельного підприємства. 4. Розрахунок можливого прибутку торговельного підприємства від реалізації товарів у плановому періоді. 	2
<p>Знати:</p> <p>Сутність та основні характеристики ефективності діяльності та конкурентоспроможності торговельного підприємства</p> <p>Вміти:</p> <p>Оцінювати ефективність діяльності торговельного підприємства; оцінювати конкурентоспроможність торговельного підприємства</p>	<p>Тема 15. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства</p> <p>Лекція № 20</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ефективність діяльності торговельного підприємства: сутність та основні характеристики. 2. Методичні засади оцінювання ефективності діяльності підприємства. 3. Конкурентоспроможність торговельного підприємства та фактори, що її обумовлюють. <p>Література:</p> <p>основна: 1-8</p> <p>додаткова: 1, 2, 8, 10-15, 20, 21, 32</p>	2
	<p>Лекція № 21</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності торговельного підприємства. 2. Шляхи підвищення конкурентоспроможності торговельного підприємства. 3. Оцінювання конкурентоспроможності торговельного підприємства. <p>Література:</p> <p>основна: 1-8</p> <p>додаткова: 1, 2, 8, 10-15, 20, 21, 25</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	12
	<p>Практичне заняття № 20</p> <p>Питання / завдання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання ефективності діяльності торговельного підприємства. 2. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності торговельного підприємства. 	2

1	2	3
	Практичне заняття № 21 Питання / завдання до заняття 4. Оцінювання конкурентоспроможності торговельного підприємства. 5. Фактори, що визначають конкурентоспроможність торговельного підприємства. 6. Оцінка конкурентоспроможності торговельного підприємства.	2
Підсумковий контроль		екзамен
Всього за II семестр		150/5
Курсова робота		30/1
Всього за навчальний рік		360/12

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. – Київ : Кондор, 2016. – 378 с.
2. Господарський кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 15 липня 2017 року : (відповідає офіційному текстові). – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 151 с.
3. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
4. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій. Ч.1 / авт.: Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, О. В. Корольова-Казанська, Г. В. Ситник, Л. Л. Стасюк, І. О. Чаюн. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 120 с
5. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посібник / Л. Л. Кустова, І. Ю. Кучумова, Л. А. Нападовська, І. В. Шостак. – К. : КНТЕУ, 2012. – 328 с.
6. Економіка та фінанси підприємства : опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт.: Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, О. В. Корольова-Казанська, Г. В. Ситник, Л. Л. Стасюк, І. О. Чаюн. – К. : КНТЕУ, 2014. – 131 с.
7. Калініченко О. В. Економіка підприємства : практикум : навч. посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. – К. : Кондор, 2012. – 600 с.
8. Круп'як Л. Б. Управління трудовими ресурсами організації : навч. посібник / Л. Б. Круп'як. – К. : Кондор, 2013. – 278 с.
9. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
10. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
11. Нестерчук Ю. О. Економіка підприємства : навч.-метод. посібник / Ю. О. Нестерчук, С. А. Сегеда. – Вінниця : Едельвейс і К, 2014. – 372 с.
12. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник / Н. В. Касьянова, Д. В. Солоха, В. В. Морєва та ін. – 2-ге вид., переробл. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 248 с.
13. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посібник / Н. М. Яркіна. – К. : Ліра-К, 2013. – 497 с.

Додаткові:

14. Акіліна О. В. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посібник / О. В. Акіліна, Л. М. Ільч. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Алерта, 2012. – 820 с.
15. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посібник / О. Я. Базілінська. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.

16. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навч. посібник / М. М. Бердар. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
17. Вовк В. М. Моделювання економічних процесів підприємства : монографія / В. М. Вовк, Н. І. Камінська, С. С. Прийма. – Львів, 2011. – 448 с.
18. *Внутрішня торгівля України : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі ; [Мазаракі А. А., Лагутін В. Д., Герасименко А. Г., Височин І. В., Трубей О. М., Бланк І. О., Голошубова Н. О., Кавун О. О., П'ятницька Г. Т., Присяжнюк А. Ю., Жуковська В. М.]. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 864 с.*
19. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності : навч. посібник / Б. В. Гринів. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 392 с.
20. *Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.*
21. Довгань Л. Є. Стратегічне управління : навч. посібник / Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.
22. *Економіка праці і соціально-трудова відносини : навч. посібник / [М. Г. Акулов, А. В. Драбаніч, Т. В. Євась, О. А. Жукова, О. М. Помірча, І. І. Цаль, Л. В. Юрчишена]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.*
23. Економіка та організація інноваційної діяльності : опорний конспект лекцій / авт.: С. Г. Дрига, М. С. Молодоженя. – К. : КНТЕУ, 2012. – 93 с.
24. Інноваційний потенціал України : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі, [А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко, В. М. Костюченко, Л. П. Кудирко, Н. А. Гринюк, О. В. Кам'янецька, О. О. Донченко, А. В. Бохан, О. В. Дудчак, Ю. М. Туницька, Ю. І. Головня, І. П. Михайленко]. – К. : КНТЕУ, 2012. – 592 с.
25. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
26. Лігоненко Л. О. Економіка торговельного підприємства: методика розв'язання практичних завдань : навч. посібник / Л. О. Лігоненко, І. В. Височин. – К. : КНТЕУ, 2011. – 456 с.
27. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства : Підручник / А. А. Мазаракі, Н. М. Ушакова ; За ред. Ушакової Н.М. – К : Хрещатик, 1999. – 800с.
28. Марцин В. С. Економіка торгівлі : Підручник / В. С. Марцин. – К : Знання, 2006. – 402с.
29. Маслак О. І. Економіка промислового підприємства : навч. посібник / О. І. Маслак, Л. Д. Воробйова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 172 с.
30. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К. : КНТЕУ, 2010. – 412 с.

31. Петренко М. І. Економіка підприємства : навч. посібник / М. І. Петренко, А. Г. Драбовський, В. М. Петренко ; під заг. ред. М.І. Петренка. – Вінниця : Консоль, 2010. – 510 с.
32. *Теорія фінансів : підручник / С. В. Бойко, Л. П. Гацька, В. В. Гошовська та ін. ; за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.*
33. Тігова Т. М. Аналіз фінансової звітності : навч. посібник / Т. М. Тігова, Л. С. Селіверстова, Т. Б. Процюк. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 268 с.
34. Тюріна Н. М. Антикризове управління : навч. посібник / Н. М. Тюріна, Н.С.. Грабовська І.В. Карвацка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
35. *Фінанси підприємства : опорний конспект лекцій / авт.: Л. О.Лігоненко, Н. М.Гуляєва, Г. В. Ситник , Л. Л.Стасюк, О. В. Корольова-Казанська, І. В. Височин, О. О. Хіленко, Т. В. Заварзіна. – К. : КНТЕУ, 2010. – 113 с.*